

שנת שמיטה הינה הזדמנות נפלאה להתחיל לעשות קומפוסט משאריות המזון שלנו!

קומפוסט (בעברית דְשָׁנָה) הינו דשן אורגני מעולה להעשרת יבולי האדמה. על פי הלכות השמיטה יש להימנע מהשלכת דברי מאכל שיש בהם קדושת שביעית לפח האשפה, מפני שהם 'נמאסים' בכך. העברת השאריות למיכל קומפוסט אשר יוצב בחצר הבניין או בשטח ציבורי בשכונה, מהווה פתרון מצוין לשאריות המזון, אשר יתפרקו בו בתהליך טבעי ויהפכו לדשן איכותי, כמעט לא התערבות מצידנו. בדרך זו לא נוצר 'הפסד' לשאריות בקדושת שביעית ויותר מכך, אנו מחזירים את חובנו ל"אמא אדמה", ובכך שותפים במעגל החיים שבו שאריות של יצור אחד מהוות משאב ליצור אחר. הדשן המוכן יזין את האדמה בשנה שלאחר שנת השמיטה, ויתרום לצמיחה של יבול חדש.

מה עושים?

1. מניחים את שאריות מזון אשר בקדושת שביעית, בנייר כלשהו (נייר עיתון, נייר סופג, טישו) ומעבירים אותם למיכל קטן המיועד למטרה זו (וכך לא גורמים לריקבון בידיים). אנו קוראים למיכל זה "פח מטבח" או "מיכל שיש" בשל היותו מוצב על השיש במטבח. מומלץ להימנע מעטיפת שאריות המזון בפלסטיק או ניילון מכיוון שפלסטיק מונע כניסה של חמצן ובכך גורם לריקבון השאריות ובכך לשחרור גז מתאן שהוא אחד מגזי החממה המזיקים לסביבה.

2. בתוך "פח המטבח", מומלץ להפריד בין שכבות של שאריות המזון שנוצרו מדי יום, באמצעות שכבת נייר וזאת על מנת לא לגרום באופן אקטיבי לשאריות להירקב בשל המגע עם שאריות אחרות.

*בתוך אותה עטיפת נייר אסור לערב שאריות פירות טריים עם ישנים מפני שהם נמאסים בכך.

*מזון נוזלי שיש בו קדושת שביעית יש לשפוך לדלי המלא בנוסרת נקייה אשר תספוג את הריח והנוזלים ולאחר שהדלי מלא אפשר לרוקן אותו בקומפוסטר, לחילופין שאריות מזון נוזלי שנתרו במטבח ניתן להעביר לקומפוסטר לאחר יממה, בתנאי ששהו באוויר המטבח ולא במקרר.

3. לאחר כשלושה ימים מעבירים את שאריות המזון המוצקות למיתקן הקומפוסטר שהוצב בחצר הבניין או בשטח ציבורי.

4. לאחר הוספת שאריות המזון יש להוסיף **חומר יבש** כגון נסורת, קש, עלים יבשים או רסק עץ. חומרים אלו תורמים לשמירת הלחות בתוך הקומפוסטר, ופחמן לאיזון הרכב הערימה. מן הראוי **לכסות את כל השאריות** שהונחו במתקן, על מנת שיהיה ניתן להניח שאריות נוספות לאחר מכן.

5. לאחר שבוע מיום הנחת השאריות בקומפוסטר, ניתן לערבב את הערימה שבמיכל על מנת להכניס חמצן. הערבוב אמנם גורם לזירוז התהליך אך לאחר שבוע, השאריות בכל מקרה כבר אינן ראויות למאכל.

6. מותר לשלב בין שאריות מזון הקדוש בקדושת שביעית, עם שאריות של חומרים שאינם קדושים בתנאי שאינו מפסידם כלומר חשוב שלא יהיה מגע בין שאריות מזון שעדיין ניתנים למאכל לבין שאריות שכבר אינן ניתנות למאכל.

7. במהלך שנת השמיטה, מותר להוציא קומפוסט שהבשיל, ממיכל הקומפוסטר. יש לאחסן אותו בשק או להשאירו בערימה מכוסה, במקום שברור שלא הולכים לזרוע שם ולציין בשילוט קטן שמדובר **בקומפוסט שאינו מיועד לשימוש**, עד ראש השנה תשע"ו.

8. מותר להוסיף לערימת הקומפוסט חומרים שגורמים לפירוק מהיר, כגון תולעים אדומות לאחר שבוע מיום הנחת השאריות בקומפוסטר.

הנחיות להצבת הקומפוסטר

1. רצוי להציב את הקומפוסטר לפני ראש השנה תשע"ה אך אפשר לעשות זאת גם במהלך השנה.
 2. בחרים מיקום מתאים לקומפוסטר :
 - א. הקומפוסטר צריך לעמוד על אדמה (רצוי לא על בטון או אספלט).
 - ב. רצוי שהמיקום יהיה מוצל או חצי מוצל.
 - ג. נגיש לדיירים.
 - ד. מרוחק מעט מחלונות של דיירים.
 - ה. רצוי קרבה למקור מים אך לא חובה.
- עם הצבת הקומפוסטר, מומלץ לשים בתחתית, שכבה של זרדים ועלים יבשים ומיד לאחר מכן אפשר להתחיל!

להזמנת קומפוסטר, שאלות והתייעצויות:

info@compost.org.il | 054-6650187

פייסבוק: "[מהפח ירוק קומפוסט ירושלמי](https://www.facebook.com/Drcompost)"

<http://www.facebook.com/Drcompost>

הנחיות אלו נכתבו על פי הנחיות "מכון התורה והארץ", לבירורים נוספים ולשאלות הלכתיות ניתן לפנות למכון התורה והארץ בטלפון: 08-6847325
ובאתר האינטרנט <http://www.toraland.org.il>

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי תֵבֵאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שִׁבַּת לָהּ:
שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ, וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמָּךָ, וְאָסַפְתָּ אֶת-תְּבוּאָתָהּ:
וּבְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית, שִׁבַּת שָׂבָתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ – שִׁבַּת לָהּ,
שָׂדֶךָ לֹא תִזְרַע, וְכִרְמָךָ לֹא תִזְמַר.
אֵת סְפִיחַ קִצְרִיךָ לֹא תִקְצֹר וְאֵת עֲנָבֵי נִזְרִיךָ לֹא תִבְצֹר, שְׁנַת שָׂבָתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ.
וְהָיְתָה שִׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם לֶאֱכֹלָה – לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְרִיךָ וּלְתוֹשֵׁבֶיךָ הַגֵּרִים עִמָּךְ
וּלְבְהֵמְתְּךָ וְלַחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ תִּהְיֶה כָל-תְּבוּאָתָהּ לְאֹכַל ל" (ויקרא כה, א-ז)